

časno je svetoval Bülow diplomatskim potom Avstriji, naj se pobota s Turčijo, in je ta pritisk na nas javil tudi Turčiji. Izredna nesramnost našega zaveznika. Avstrija pa mora sedaj na celi črti razaj. Pogajati se mora na vse strani, dati si dopasti marsikatero poniževanje, to vse pa radi tega, ker je Nemeo naš državi nezvest in škodljiv zaveznik.

— Na Turškem so razmere vedno bolj zamotane. Imenoma je sultan vladar, a vso moč ima v rokah takozvani mladoturški odbor. Sultan se mu ne upa upirati, v deželi se odboru pokoravajo, zunanje države se odboru klanjajo in se potegujejo za njegovo naklonjenost. Znano je, da sultan ni bil nič hud, ko je naš cesar Bosno in Hercegovino razglasil svojim deželam. Saj so pravzaprav te dežele že itak skozi 30 let spadale pod avstrijsko oblast. A vstal je mladoturški odbor ter začel po Turškem vsled bosanske zadeve ljudstvo hujskati proti Avstriji. Upejal je celo bojkot proti uvažanju avstrijskega blaga. Vsakdo se je vsled tega izpraševal: Iz kakih ljudi obstoji ta mladoturški odbor. Zaznalo se je, da so mladoturški odborniki vsi prostomislci ali celo odkriti prostozidarji, ki imajo edino željo, porušiti polagoma vse altarje in prestole. V političnem in denarnem oziru pa so mladoturški odborniki popolnoma odvisni od Angležev in Ruske. Te dve državi jih plačujeta, njima Mladoturki zvesto služijo. Ni čuda, da se s sultanom ne razumejo in da pri zadnjih volitvah, ki so se vršile pod mladoturškim uplivom, v evropski Turčiji krščanski kandidati niso mogli vspehi. Mladoturki so prodali svojo domovino tujcem, ki jih plačujejo.

Mala politična naznanila.

Dne 23. dec.: Ministrski predsednik Bienert je bil večeraj zopet od cesarja sprejet v avdienco in sicer zaradi vojaških koncesij (popustitev) Ogrski. — Za naučnega ministra na Turškem je imenovan Ahmed Riza. — Nemški listi poročajo, da je Avstrija pripravljena plačati Turčiji kot odškodnino za Bosno in Hercegovino zahtevane 4 mil. funtov. — Petrograška brzjavna agentura poroča, da se je zastopnikom Rusije pri velevlastih, ki so podpisale trgovinsko pogodbo, naročilo, da naj predložijo danes tem velevlastim okrožnico, ki govori o naziranju ruske vlade v vprašanju balkanske konference (zborovanja). — Narodno-demokratski člani ruske dume so sklenili odložiti svoje mandate, ker so sprevideli, da ne morejo nobenih koncesij dobiti v prilog Poljakom.

Dne 24. dec.: Zdravje ogrskega trgovinskega ministra Košuta se je tako poslabšalo, da pred dvema tednoma ne bo zapustil postelje. — Delavski svet se je izjavil za vpeljavo monopola vžgalice. Ob enem je sklenil naprositi vlado, naj se socialna zavarovalna postava še enkrat predloži delavskemu svetu. — Vojno ministrstvo je z ozirom na socialno-demokratsko agitacijo omejilo vstop civilistov v vojašnice. — Indija se pripravlja na revolucijo proti Angležem. Vstaši delajo z bombami. — Pogajanja med Turčijo in Avstro-Ogrsko so se pričela v ponedeljek.

Dne 25. dec.: Ruski zunanji minister Izvolski bo te dni govoril o balkanskem vprašanju v dumi. Izvolsky izjavlja, da bodo velevlasti aneksijo priznale. — Ogrski ministrski predsednik Wekerle je rekel, da bo koalicijsko ministrstvo v Avstriji sestavljeno do 15. jan. — V Beogradu se govori, da pride tja 40.000 ruskih prostovoljcev, med njimi 2.000 mladencev iz najboljših krogov, več generalov, 300 častnikov, 200 vseučiliščnikov. — V ruski državni banki so odkrili velika poneverjenja, ki znašajo nad 120 milijonov rubljev. — Socialno-demokratske strokovne

organizacije v Nemčiji so izgubile okoli 80.000 članov. — Angleži in Rusi so zopet zahtevali, naj perzijski šah uvede ustavo.

Dne 26. dec.: Kakor se poroča od merodajne strani, se bodo koj po novem letu zopet pričela pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstro-Ogrsko in Rumunijo. — Kranjski deželni zbor bo sklican najbrž 7. jan. — Na Portugalskem so dobili novo ministrstvo. Predsednik je Campos Henriquez.

Dne 27. dec.: Češki „Narodni Listi“ poročajo, da namerava vlada predložiti jezikovni zakon in o razdelitvi okrožij na Češkem. — Staročeški izvrševalni odbor objavlja oklice na češko ljudstvo, naj pristopi novi staročeški politični organizaciji. — Starorusinski listi poročajo, da je vlada načeloma obljubila ustanovitev rusinskega vseučilišča, da bi tako prišla v okom narodnim prepričanim na vseučilišču v Lvovu. — Nek dunajski časnik poroča iz Carigrada, da je vest, da bi Avstrija ponudila Turčiji za aneksijo Bosne in Hercegovine kako denarno odškodnino, neresnična.

Dne 28. dec.: Na Dunaju je obolet bivši češki minister-krajan dr. Pacak. — Srbska vlada je pristala na predlog Avstro-Ogrske, da se trgovinska pogodba s Srbijo začasno podaljša za tri mesece, to je do konca marca. — Ob Drini sta bila dva avstrijska orožnika, kakor poročajo listi, od dveh srbskih kmetov napadena. Streljala sta nazaj in oba napadalec ustrelila. — Na Dunaju se namerava ustanoviti trajno češko gledališče. Naučno ministrstvo se je že pogajalo s profesorji, ki jih namerava nastaviti na laškem vseučilišču, ki bo v Tridentu. V ta namen kupi vlada tam nek boljši hotel.

Dne 29. dec.: Trajno uradniško ministrstvo dobi najbrže zbornica, ko se zopet snide, ako bodo ostali brezuspešni vsi Bienertovi poizkusi, da sestavi ustavno vlado. — Ruski general Lipovac, ki se je mudil v Beogradu, je ob svojem povratku izjavil, da napove Srbija Avstro-Ogrski najkasneje čez dva meseca vojsko. — Hrvaška vlada zahteva od ogrskega državnega zbora, da se ji izroči več poslancev srbske samostalne stranke, ki so baje zapleteni v velebrsko zaroto. — Na perzijskega šaha je bil izvršen atentat. Napadalec je bil preoblečen v duhovnika, da je lažje prišel do šaha. Pravijo, da je šaha ranila kroglica v hrbet.

Razne novice.

Kolekujte vsa pisma s kolkom: Obmejnim bratom — V pomoč.

* **Duhovske vesti.** Za kanonika lavantinske škofije je imenovan č. g. Jakob Kavčič, profesor na gimnaziji v Mariboru. Iskreno čestitamo! — Prestavljena sta č. g. kaplana: Franc Božiček iz Pilštanja v Pišce in Franc Planine iz Pišec v Mozirje.

* **Izobraževalnim društvom,** ki še niste pri S. K. S. Z. v Mariboru, sklenite to takoj ter javite gori omenjeni Zvezi svoj pristop. Vsa poštna društva pod katoliško-narodno zastavo Slovenske krščansko-socialne zveze!

* **Slovinci,** kolekujte novoletna voščilna pisma in dopisnice z obmejnimi kolekom!

* **Plačilne listke** za gostilničarje v korist obmejnega zaklada je založila Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru. Somišljenike prosimo, da zahtevajo povsod te plačilne listke. Le tedaj, če bo

obmejni sklad dobro založen, bo mogoče, obmejno delo raztegniti čez celo mejo.

* **Izobraževalnim društvom.** Ob novem letu vabimo izobraževalna društva, da izpolnijo svoje članke dolžnosti nasproti Slovenski krščansko-socialni zvezi v Mariboru. Vsako društvo se je že prepričalo, kako potrebna je osrednja zveza, in večina društev je tudi dobila to bogato poplačano, kar je morala doprinesti osrednjemu društvu. Nadalje izvršuje Zveza naloge, ki stanejo veliko gmotnih žrtev. Opozorjamo samo na okolnost, da je Zveza v tem mesecu privedla pet socialnih tečajev, ki so vsi spojeni z velikimi stroški. Za to pa bi naj tudi posamezniki kakor društva sama podpirali Zvezo pridno in požrtvovalno. Načrtov, misli, veselja do dela imamo dovolj, le gmotno se godi Zvezi večkrat trda. Društva in rodoljubi, posezite tukaj s svojo roko v pomoč!

* **Mladinskim organizacijam** priporočamo ob novem letu, da agitirajo za naročnike krščansko-narodnih listov. Stajerski mladeniči se naj zbirajo okoli „Našega Doma.“ Organizacije same pa naj imajo naročeno tudi „Mladost“, potem glasilo katoliške slovenske akademične mladine „Zora“ in glasilo katoliško-narodne srednješolske mladine „Mentor.“ Vsi trije listi izhajajo v Ljubljani in bodo posebno za predavanja nudili mnogo hvaležne tvarine!

* **„Straža“** se bo imenoval list, kojega prva številka je bila zadnjemu „Gospodarju“ priložena. Izhajala bo trikrat na teden ter stala za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za mesec 1 K. Gmotna podlaga je utrjena in uredništvo dovolj številno, da bo zmagovalo ogromno časnikarsko delo. Pozivljamo društva in somišljenike, da naročajo list in agitirajo zanj. Listi z mnogoštevilnimi naročniki so najboljše orožje v političnem, narodnem in gospodarskem delu. Liberalci delajo z vsemi sredstvi, da utrdijo in povišajo svojo gospodarsko moč. Sramota bi bila, ako bi mi za njimi zaostajali. List je na vse strani neodvisen, smer mu dajal konsorcij, kojemu se lahko pridruži vsak somišljenik.

* **Za Društveni dom** v St. Ilju je daroval č. g. Skamlec 10 K. Ziveli posnemovalci.

* **Viničarji,** hlapeci in poljedelski delavci so se lahko že v tem letu prepričali, da se je naš list edini spominjal njihovega stanu in se zanj potegoval. Niti liberalni, niti nemčurski, niti socialdemokratski listi tega niso storili. Se bolj kot dosedaj se bo naš list odslej oziral na vaše potrebe in želje. Mi želimo srečo vsem panogam kmečkega prebivalstva, torej tudi vašemu stanu. Viničarji, hlapeci in poljedelski delavci pa nas naj tudi podpirajo s tem, da si naročajo naš list in pridno vanj dopisujejo.

* **Napredek** katoliškega časopisja na Kranjskem je vedno večji. Z novim letom bo prinašal „Domoljub“ vsak mesec prilogo „Naš kmečki dom“, ki bo posvečen gospodarjem, gospodinjam in dekletom. V „Društveniku“ pa se bo bavil „Domoljub“ z društvenim delovanjem.

* **Deželnozborske volitve** stoje pred durmi. Vsaka stranka potrebuje močno časopisje za volilni boj. Kdor želi zmago kmečki zvezi, naj agitira za „Slovenski Gospodar“, da dobi mnogo novih naročnikov in mu vsi stari ostanejo. Kjer je navdušenje, tam so tudi uspehi, kjer je spanje, tam je smrt. Navdušeno torej na agitacijo za kmečki list.

* **Katoliška mladina.** Tudi na Poljskem se je med vseučiliščniki vzbudila katoliška zavest. Ustanovili so si krščansko-misleči akademiki društvo Polonia, ki šteje že 25 članov. Radost nas navdaja, ko vidimo pri vseh narodih, kako se ravno mladina združuje pod krščanskim praporom.

* **Orožniki.** S 1. aprilom 1909 se bodo upeljale pri orožniškem moštvu marsikatero izboljšave. Imenovanih bo izven terce 25 žandarjev postajevodjem in

Za posebno hrabre čine v bitki pri Zepčah so bili odlikovani računski podčastnik J. Lehman iz Lipnice, desetnik Franc Ceh iz ptujskega okraja, enoletni prostovoljec razvodnik Jak. Kramberger iz Ptujja in še šest drugih podčastnikov s srebrnimi kolajnamii II. reda.

Dne 10. avgusta moral je polk dalje in dospel dne 15. avgusta radi goratih pokrajin po jako naporih pohodih v Bjelalovec, kjer je razpostavil straže. V neposredni bližini Bjelaloveca bil je drugi dan sovražnik od vseh strani z velikimi izgubami premagan.

47. polk bil je kot rezerva; dospel je že po noči do Kozeljaka, kjer je med potom trčil večkrat v sovražne oddelke in sta bila od sovražnih patrolj ujeta tudi dva moža.

Dne 17. avgusta dospel je 47. polk z velikim naporom v Slažuj, kjer je počival in drugi dan dne 18. avgusta proslavljal rojstni dan presvitlega cesarja Franca Jožefa I.

To je bil dan radovanja, vojaške godbe igrale so cesarsko himno in razne koračnice.

Dne 19. avg. bližale so se avstrijske čete mestu Sarajevo, kjer je po zelo naporih borbah in napadih bila bitka zmagoslavno končana. Ob 2. uri popoldne slišali so se še zadnji strelji, na kar pa je zavihrala državna zastava, okrašena z avstrijskim cesarskim orlom, katero je avstrijsko vojaštvo pozdravilo z nepopisnim navdušenjem.

Ravno 20 dni je preteklo od časa, ko so prestopile avstrijske čete mejo pa do pridobitve glavnega mesta Sarajevo.

Presvitli cesar poslal je na to fcm. Filipoviču sledečo brzjavko: „Zahvaljujem se vam za naklonjeno darilo k rojstnemu dnevu in izrekam vam kakor tudi hrabrim četam za zopetne izdatne učinke, za toliko požrtvovalnost in hrabrost na bojišču moje najsrčnejše priznanje.“

Od moštva so se pri polastitvi mesta Sarajevo posebno odlikovali desetnik Janez Zelenko iz Krčevine pri Ptujju, ki je bil odlikovan s srebrno kolajno I. razr., oddelkovodja Filip Walter iz St. Pavla, Jože Koller iz Lipnice in prostak Viktor Lakič iz Radgone, ki so bili odlikovani s srebrno kolajno II. razreda.

Ko je bil po bitki dosedanji poveljnik rezervnega 47. polka polkovnik Kinart imenovan poveljnikom linijskega 47. polka, se je poslovil od rezervnega moštva tega polka s sledečo izjavo:

„Podčastniki in moštvo 47. polka! Ob usodepolnih in burnih dneh stal sem vam kot poveljnik na čelu, a sedaj, ko se poslavljam od vas, vam bodi za vašo hrabrost in moštvo neustrašenost, za vašo vstrajno in vzorno vedenje, kar ste vsi v polni meri pokazali v tolikih usodepolnih in burnih trenotkih, — moje pohvalno in odkrito priznanje.

Zahvaljujem se vam za vašo hrabro vedenje na bojišču, s katerim ste hrabri sinovi Stajerske priborili vrlemu 47. polku nove slave. Moje iskrene želje so, da pri rezerv. 47. polku ta hrabrost ne premine tudi nikdar v poznejših časih, in da bi mu bila kot do sedaj tudi v prihodnje sreča tako mila. Vsakemu posebej pa še želim, da se srečen povrne k dragim domačincem.“

Rezervni polk ostal je nato še dva meseca v Bosni in se podal na povelje presvitlega cesarja dne 28. oktobra 1878 nazaj v Maribor.

Dospelši do Kazeljaka, naznanil je tačasni generalni adjutant presvitlega cesarja podmaršal Beck novemu poveljniku rezervnega 47. polka, podpolkovniku plem. Detela, v imenu presvitlega cesarja najvišje priznanje.

Od Ogrskega Broda do Siseka pripeljali so se s parnikom in od tam po železnici nazaj v Maribor, kamor so dospeli 12. nov. Vožnja po lepi Stajerski bila je zelo veličastna. Na vseh postajah je ljudstvo z burnim navdušenjem pozdravljalo hrabre domače sinove, v Mariboru pa je bil še posebno slovesen vsprejem.

Nadporočniku Kubinu, ki je padel na bojišču v Zepčah, je postavil 47. častniški kor na tamošnjem pokopališču dne 20. julija 1879 primeren spomenik. V Gradcu postavil se je leta 1878 spomenik padlim v tej bitki. Tudi v Mariboru na Kalvariji se nahaja spomenik, ki se je postavil na podlagi ustanove nekega polkovnika kot člana 47. polka, z nemškim napisom: „V spomin padlim vojščakom 47. polka v bitkah leta 1848, 1849, 1866 in 1878.“

V času svojega obstanka, to je od leta 1682 pa do danes, je stal 47. polk 259krat na bojišču in je padlo v teh bojih skupaj 116 častnikov, 4395 mož in bilo ranjenih 217 častnikov in 8329 mož.

100 postajevodij pa stražmojstrom. Nadalje se bo polagoma dovoljevala večjemu številu orožnikov ženitev. Doklade se dovolijo vsem imejteljem zaslužnih križcev, ne pa samo omejenemu številu kakor doslej. Povišajo se tudi doklade za hrano izven postaje.

* **Iz finančne službe.** Cesar je podelil višjemu finančnemu svetniku in finančnemu ravnatelju v Mariboru grofu Ferrari-Occhieppo povodom njegove upokojitve naslov in značaj dvornega svetnika.

* **Dve promociji.** V soboto dne 19. dec. sta bila na dunajskem vseučilišču promovirana doktorjem modroslovja gospod Josip Mal, član „Danice“, zgodovinar in pesnik, ter pisatelj gospod Ivo Pregelj, bivši urednik „Zore“, slavist in germanist.

* **Iz šole.** Deželni šolski svet je imenoval stalnega učitelja pri Sv. Urbanu pri Ptujju Franca Fink okrajnim pomožnim učiteljem za okraj Maribor-okolica. Stalna učiteljica v Teharjih Barbara Zupanek je stopila v začasni pokoj.

* **Učiteljska mesta.** Na mariborski gimnaziji je razpisano mesto učitelja za klasično filologijo, nemščino in slovenščino. Prošnje do 31. januarja. Dalje je razpisano mesto učitelja in šolskega vodje na eno-razredni ljudski šoli pri Sv. Primožu na Pohorju in na 3 razrednici v Vuzenici. Prošnje do 20. januarja. Mesto stalnega ali začasnega učitelja je razpisano pri Sv. Venčesu, p. Slovenska Bistrica. Prošnje do 31. januarja.

* **S. K. S. Z.** za Štajersko ima odborovo sejo dne 7. januarja v uredništvu Slov. Gospodarja. Prosimo vse gospode, da se važne seje gotovo udeležijo.

* **Finančna straža** dobi povišanje plače, ki bo znašala za celo državo 4.000.000 K.

Mariborski okraj.

m Maribor. Tukaj je umrl dne 26. t. m. preč. o. Nazarij Schönwetter, frančiškan. N. v m. p.

m Tečaj za oskrbovanje dreves leta 1909. Tečaj, ki se vrši na mariborski vinarski in sadjarski šoli, se deli v tritedenski pomladni, šestdnevni poletni in šestdnevni jesenski tečaj. Oskrbovalci dreves se zavežejo, da se dajo v okolici svojega bivališča porabiti za vsa v njihovo stroko spadajoča dela. Dnevna plača za to je 2 K s preskrbo ali 3 K brez preskrbe. Mariborski podružnici c. kr. kmetijske družbe se je naročilo, da predlaga primernega moža iz mariborskega okraja za vsprejem v ta tečaj. Prošnje, opremljene s krstnim listom, npravnostnim spričevalom, šolskimi spričevali in spričevali o praktični uporabi, se morajo poslati do najkasneje 10. jan. 1909 podružnici. Oziralo se bo pred vsem na kmete in kmečke sinove, ki imajo že praktične izkušnje v sadjarstvu. Starost naj bi bila 20–30 let. Znanje nemščine se ne zahteva. Ubožni udeleženci tečaja lahko dobijo iz deželnih sredstev podpore tri krone na dan.

m Slov. esperantski krožek v Mariboru otvori meseca prosinca brezplačni esperantski tečaj. Kdor se ga hoče udeležiti, naj pošlje takoj svoj natančni naslov krožku (ob mestnem parku 1. III.)

m Maribor. Služkinja Elizabeta Majer, doma od Sv. Trojice, si je v Mariboru pri Mariji Zeltener iz zaprte škrinje na prepovedan način izposodila 50 kron vredno srebrno verižico, od Elize Kidrič v Celju eno bluzo in dežnik, ter od Eme Ahačič v Celju en predpasnik. Za to delo usmiljenja je dobila tri mesece težke ječe. — Andrej Kraus, trgovski učencec pri trgovcu Susteriču, na svojo roko prodal mnogo blaga, ne da bi o tem šef kaj vedel. Samoumevno, da je tudi denar romal v njegov žep. V zahvalo za to je dobil tri mesece težke ječe.

m Sv. Križ pri Mariboru. Pretečeno nedeljo dne 27. dec. je priredilo tukajšnje bralno društvo dobro obiskan podučen shod, na katerem je domači g. župnik v eno uro trajajočem govoru razpravljaval vprašanje, zakaj ljudje izgublajo vero. K sklepu su množično zbrani navzoči soglasno izrazili svoje ogorčenje nad tem, da se hoče tukaj zraven že obstoječe dobre knjižnice bralnega društva s pomočjo svobodnemiselnega dijaškega društva „Prosveta“ ustanoviti še popolnoma nepotrebno, brezbožno, protiversko knjižnico ter tako zasejati med tukajšnje verno prebivalstvo zopet nov prepri in razdor.

m Kako liberalci razumevajo slogo! Pri Sv. Križu nad Mariborom obstoji že od leta 1887 bralno društvo, katero zlasti zadnja leta kaj živahno deluje tako na zabavnem, kakor na podučnem polju, kakor je gotovo čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ itak znano. Kakor slišimo, ima društvo tudi precej obširno knjižnico, katere se tamošnje prebivalstvo, posebno mladina, prav pridno poslužuje. Do leta 1906 je bilo to društvo večidel le na papirju, kajti v celem tem času je baje od leta 1887, torej skoraj celih 20 let, priredilo le kaki dve veselici, o podučnih shodih pa sploh ni bilo ne duha ne sluha. Na občni zbor se je leto za letom zbralo 5–10 ožjih prijateljev, in tako je društvo životalo naprej. Dne 6. dec. t. l. se je, kakor je bilo brati v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“, šolarjem priredila šolska cesarska jubilejna slavnost, pri kateri je nastopil kot slavnostni govornik gospod šolski svetnik in profesor Fr. Hauptman iz Grada. V svojem govoru je med drugim tudi omenil, kaj hoče on v spomin cesarjevega jubileja storiti. 200 K daruje v ta namen, da dobijo ubogi daljni otroci to zimo opodnelo toplo juho; za ta dar mu

bodo stariši obdarovanih otrok gotovo vedeli dolžno hvalo. Manj sreče pa je imel gospod šolski svetnik z drugim svojim darom, s katerim je hotel pokazati svojo vnemo in navdušenje za slogo med svojimi rojaki. Čujte in strmite! Rekel je, da hoče poskrbeti tudi za duševno hrano šoli odrasle mladine, za katero „deloma že skrbi tukajšnje bralno društvo.“ (Tako njegove lastne besede.) „Toda“, nadaljuje govornik, „to meni ne zadostuje.“ Zanimivo bi zdaj bilo slišati iz ust gospoda šolskega svetnika tudi vzrok, zakaj mu to ne zadostuje, med tem ko mu je prej skozi 20 let zadostovalo, ko bralno društvo ni nič ali le malo storilo. Toda to je gospod šolski svetnik modro zamolčal. Menda pa ni to vzrok, ker je društvo na odločno verskem stališču? Dejal je dalje, da daruje 200 kron za javno knjižnico, katero želi tamkaj s pomočjo društva „Prosveta“ (katerega udje so odločni svobodnemiselci, torej tudi brezverci!) ustanoviti. Potem pa je navdušeno zaklical: „Bodimo složni!“ In bržkone zato, da bi sam prvi pokazal, kako mu je s slogo bridka resnica, hoče zoper že obstoječo knjižnico, ki je na zdravni, trdni, verski podlagi, ustanoviti drugo — brezversko in protiversko! Se lepše pa je to, da si je gospod šolski svetnik v svojem nadaljnjem govoru lepo naprosil može občinskega zastopa in ude krajnega šolskega sveta, da tej brezbožni knjižnici preskrbijo streho. Seveda, ta dva zastopa sta od vernega tamošnjega prebivalstva naravnost zato izvoljena in nimata nujnejšega opravila, kakor da skrbita za streho za take brezverske knjižnice. Kaj ne, g. šolski svetnik? In javno šolsko poslopje, katero si je križevsko prebivalstvo z velikimi žrtvami postavilo v sladki nadi, da mu bodo iz istega prihajali verskonravno vzgojeni in podučeni, ne pa po brezverskem berilu zastrupljeni otroci, je menda najbolj pripravno za tako brezbožno knjižnico! Kaj ne, gospod šolski svetnik? In taka otroška cesarska slavnost je menda najbolj primerna za take liberalne protiverske ustanove, kakor je ta nameravana vaša brezverska knjižnica! Kaj ne, gospod šolski svetnik? Ti pa, globoko verno ljudstvo pri Sv. Križu, zdaj lepo pod mizo in tiho, potem bo pa sloga že držala! Kaj ne, gospod šolski svetnik? Znajo pa ti liberalci posebno sloge in kompromise kovati! Hudomušneži šepetajo, da je baje gospod slavnostni govornik v svoji navdušenosti za slogo celo pozabil otročiče pozvati, da bi presvitl. jubilarju živio! zaklicali, in je kar s „Prosveto“ sklenil.

m Jarenina. Nič veselega ne zveste danes od nas, gospod urednik. Pred kratkim nas je zapustil za vselej starosta jareninskih fantov, Jože Karner, ki nam kot zvest naš pristaš ostane v trajnem spominu. Kdo se rad manj ne spominja, ko se je kot sedemdesetletni starček, še večkrat sukal na našem gledališkem odru. In med veselimi božičnim zvonjenjem glasil se je mrtvaški zvon. 6 oseb smo zagreblili v enem tednu, med drugimi na Štefanovo mlado ženo Gajzler ter mladeniča Feliksa Likavec, katerega mati je še pred 4 dnevi tudi ležala na mrtvaškem odru. Bodi vsem zemljica lahka!

m Sv. Bolfenk v Slov. gor. Krasno božično darilo v obliki 30 K je dobilo naše katoliško slovensko izobraževalno društvo od okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Iskrena hvala! Zivelci posnemovalci!

m Spodnji Gasteraj. Umrl je v graški bolnišnici Jožef Selenko. Sel si je iskat v tujino zdravja, kjer ga je dohitela dne 21. dec. ob ¼9. uri smrt. Občina je zgubila v drugič velezaslužnega moža. Pokojni je bil dolgo let občinski odbornik in svetovalec, marljiv in zgleden občan, naročnik „Slovenskega Gospodarja“, ud kmetijske družbe. Velezaslužni mož ostane nam občanom v vednem spominu. Bodi mu tuja zemlja lahka!

m Iz šentiljskega kolodvora. Piše se nam: Vrnem se dne 26. dec. raz mojih kratkih počitnic iz rojstne ni vasi, tako mile in drage, na kolodvor v St. Ilj, da se popeljem od tod v Maribor. Kakalnica bila je precej natlačena. Pride slučajno nek mladenič ter zahteva v slovenščini vozni listek v Slov. Bistrico. Uradnik ga gleda precej časa, konečno ga vendar pozdravi z nekim „Was?“ Mladenič mu ne da odgovora. Uradnik je na to res šel, kakor sem bila mnenja, po omenjeni listek, a čez nekoliko časa se vrne brez listka. Zopet vpraša mladeniča, seveda v nemščini, kaj bi rad. Mladenič mu odgovori povsem mirno: „Vozni listek v Slov. Bistrico!“ In — svet ne smeji se — uradnik ga še ni umel! In v tem res nemilem položaju je moralo prihiteti temu uradniku par gospodov na pomoč, ki so mu raztolmačili to slovensko tragedijo, in da se to baje pravi Wind-Feistritz. Take uradnike nam nastavlja južna železnica po našem slovenskem Štajerskem!

m Slov. Bistrica. Nova železnica nikakor ni po volji našim Bistričanom. Pa je tudi ta kolobocija čudna. Samo en voz ima za ljudi, tako da če jih pride malo več, pa jih ne more sprejeti. Zdjaj po zimi nič ne kurijo; kdor hoče na toplem bitu, si mora drva seboj prinesiti in sam zakuriti, ali pa doma ostati. Lukamatija jako slabo žvižga; čeravno so drva za kurjavo iz Dunaja naročili, ker pridejo bolj po ceni kot naše domače! Voz pa naš železni, črni konj tako hitro, da ljudje, ki nočejo vlaka na južni železnici zamuditi, grejo rajši peš, ker je bolj „gvišno.“ In bistriški trgovci vozijo blago še vedno po stari cesti na vozovih, ki imajo pol železna in pol lesena kolesa. kakor poprej, ko še ni bilo lukamatije. Vozniki vozijo

ceneje kot železnica; ni se torej čuditi, da je bistriško domoljubje pri koncu, ako se le da kaj prihraniti. Prej tak vik, koliko dobička bo železnica prinesla celi Avstriji, da, še celo Azija in Afrika bodo imeli hasek! Očka Stiger so vagone, ki bodo prišli, množili s tisoči in vse je imelo usta odprta, da zavživa pečena piščeta — katera so pekli očka Stiger. In za te zasluge je Kresnik poplačan; tam, kjer se začne ta cesta, ki se je sramovala iti na Crešnjevce ter se rajši prej skrila v zemljo, tam je postaja po potrebi in ta se bo imenovala zanaprej „Postaja Kresnikova.“ Ali bode okrajni zastop tudi napis naročil, še ne vemo. Eno je gotovo. Mestna gospoda se bo lahko vozila, če železnica tudi ne bo nesla; vsakokrat mora plačati 40 v in ob novem letu bodo dobili veselo voščilo od železnice: 4000 K. In drugo je gotovo: če se napravi še ena postaja v sredini 1. km, se bo promet iz mesta „postotil.“ Tedaj bi železnica morebiti nesla! Da se je moralo ravno to pozabiti!

m Laporje. Na Stefanovo po večernicah je Simona Brgleza, ki je bil miloščinar naše župnije, ravno pri razdeljevanju miloščine v župnijski pisarni zadela kap ter je čez dve uri previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal. Bil je mož blagega, tihega značaja. N. v m. p. l.

m Kat. slov. izobraževalno društvo v Laporju priredi dne 10. januarja po večernicah v stari šoli poučno zbiranje. Predaval bo g. Gorican o rasnih gospodarskih vprašanjih. Gospodarji in gospodinje, mladeniči in dekleta, udeležite se vsi tega gospodarskega zbiranja!

m Sv. Andraž v Slov. gor. Voj. veteranskemu društvu pri Sv. Andražu v Slov. gor. so v teku tega leta darovali za cesarski jubilejni trak in slavnost sledeči gg: dr. Kronvogel, društvo pokrovitelj itd. 20 K, Mar. Golob pri Vurberga, botra društ. zastave 30 K, Iv. Kerst. Strelec, naduč. ravnat. 22 K, Jak. Kliner 33 K, Jak. Čuček, c. kr. urad. na Dunaju 10 K, Dav. Zupančič, veleposest. v Ptujju, Ig. Pravič pri Sv. Andražu v Sl. g. po 5 K, Ant. Šamperl, lov. Jož. in Neša Rolla, gostil. po 4 K, J. Z. Kaisersberger terg. dež. prid. 3 K 40 v., Ant. Ilešič terg. 3 K 20 v., Vin. Zorko c. kr. poštar, Tom. in Mar. Poš. gostil. po 3 K, Jurij Čuček gostil., Jož. Bliš vin. terg. po 2 K 20 v., Peter Zorko drnšt. tajnik in hornist, Tom. Petkovič po 2 K, Al. Rižner 1 K 60 v., Fr. Simončič 1 K 20 v., Leop. Subač Obč. P., Jan. Vojak, Fr. Ilešič, Jan. Čuček fant, po 1 K, Juri Jurčeta 60 v., Kata Ilešič in Lojza Plešec po v., Vsem blagodušnim darovalcem, podpornim in častnim članom izrekamo tem potom pristrčno zahvalo, ter želimo vsem srečno in veselo novo leto! Odbor. Gregor Družović, predsednik. Peter Zorko, tajnik.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Za jubilejno šolsko kuhinjo so dalje darovali sledeči gospodje ozir. den. zavodi: Posojilnica v Celju 40 K, dr. Lešnik, odvetnik v St. Lenartu 10 K, Ktamar Marija, namesto obljubljenih poljskih pridelkov 6 K, Krompirja, zabele, firole in olja so poslali ti-le gosp. posestniki v Lormanju: Krop Janez, Gorjup Andrej, Kurnik Matevž, Potrč Janez, Purgaj Marija, Jančič Anton, Koser Josip, Živko Marija, Polič Marija, Pej Jakob in Suman Ana. Bog plati! Dalje prihodnj. Cenjeni darovalci in drugi so vabljeni, naj se potrudijo v obednico. Začetek ob 12 uri, konec ¼, na 1.

m Sv. Rupert v Slov. gor. V nedeljo dne 3. prosinca 1909 se bode vršila pri nas v starej šoli veselica s igro „Nežika iz Bleda“, s petjem in drugo zabavo. Na mnogobrojno udeležbo vabi Odbor.

m IV. izkaz darov za „Društveni dom“ v St. Ilju v Slov. goricah. Od 8. — 28. grudnia: A. Brezovnik, Vojnik 2 K, Stalno omizje pri Vugetu, Grobelno 6 K, Rajko Perušek, c. kr. profesor, Ljubljana 5 K, A. Tkavec in F. Zacherl, Ljutomer 6 K 10 v., Iv. Brozovič, stud. iur. Gradeo 5 K, A. Zevnik, kaplan Idrija 2 K, K. Šeško za social. kurz, Sv. Križ pri Slatini 12 K 63 v., F. Kutar, Mengeš 7 K, Ant. Sparl, kaplan Planina 6 K, Jak. Kosi, kaplan Celje 132 K 50 vin. kot božično darilo celjskih Slovencev, in sicer so darovali: ml. g. F. Ogradi inf. opat itd. 10 K, Iv. Krušič, 3 K, Iv. Gorišek, 1 K, dr. Matija Slavček 5 K, Peter Majdič, 20 K, Ant. Pučnik 2 K, Jak. Kosi 5 K, dr. Juro Hrašovec 5 K, J. Kardinar 3 K, Ant. Čestnik 4 K, dr. Jos. Serbec 5 K, dr. Gvid. Serbec 2 K, dr. Ant. Božič 2 K, Fr. Lončar 5 K, Iv. Vavken 3 K, Drag. Vanič 2 K, dr. Vek. Kukovec 5 K, dr. Jos. Vrečko 2 K, Vek. Spindler 1 K, R. Strmeček 2 K, M. Voh 1 K, dr. Ant. Schwab 3 K, I. Kralj 1 K, Fr. Strupi 1 K, Ant. Mirnik 1 K, Ant. Kolenc 1 K, dr. Jos. Kotnik 1 K, dr. J. Karlovšek 2 K, M. S. hač 1 K, Ant. Kosi 1 K, dr. Lj. Filipič 2 K, dr. Lj. Stiker 1 K, Fr. Dolinar 2 K, dr. Janko Serbec 3 K, Ivan Ravnikar 1 K, N. N. 50 vin., F. Confidenti 1 K, M. Levstik 1 K, Fr. Kranjc 1 K, Armin Gradnik 1 K, Iv. Rebek 2 K, dr. Anton Dolar 1 K, F. Pečnik 1 K, dr. Al. Brenčič 3 K, A. Jošt 1 K, R. Volavšek 1 K. — Rodoljubnim celjskim Slovincem, posebno č. g. Jak. Kosi-ju za požrtvovalni trud pri nabiraju, za ta krasen božični dar najlepšo bratsko zahvalo! — Dalje so darovali: Vesela družba v Baumanovi gostilni v St. Ilju 4 K, Neimovan iz Nemčije po g. Serbecu Spod. Kuzota 10 K, Ad. Gril, kaplan Koprivnica 5 K, Ant. Levšin, župnik v Radomlji 5 K, dr. Jos. Marinko, c. kr. prof., Novo Mesto 10 K, „Slovenec“, Ljubljana 9 K 66 vin. dr. Fr. Kovačič, prof. bogoslovja Maribor 5 K, dr. Fr. Lukman, prof. bogoslovja Maribor 2 K, Jos. Cvahete nabrajal v Slov. Bistrici 1 K, Skupaj v tem izkazu 244 K 89 v. Vsa nabrana vsota skupaj 478 K 49 v. Vsem velikodušnim, požrtvovalnim rodoljubom hvala najpristrčnejša! Zivelci nasledniki! Spominjate se ob novem letu „Društ. doma“ v St. Ilju v Slov. goricah. — Vsem pa: Sreče polno novo leto! St. Ilj v Slov. gor., 28. grudnia 1908. Za odbor: Franjo Zebot.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Za kandidata v deželni zbor in sicer za volilni okraj Ptuj, Ormož, Ljutomer, St. Lenart, Rogatec, Pobrežje pri Ptujju in Slatina so postavili Nemci našega župana Orniga.

p Ptuj. Zahvala. Častiti petorici slovenskih domačih umetnikov: g. o. Alojziju Šedivy, gosli; Fr. Vabič, violoncello; gđc. Anki Schreiner, glasovir, ki je priredila iz človekoljubnih nagibov v prostorih ptujske čitalnice dne 20. decembra 1908 komorno-godbeni večer, kojega čisti dohodek v znesku 101 K 20 v se je podaril v nakup tople obleke revni šolski mladini ljudske šole v ptujski okolici, izrekata najpristrčnejšo zahvalo krajni šolski svet in šolsko vodstvo.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 26. in 27. dec. sta se predstavljali pri nas igri: „Krečmar pri zvitem rogu“ in „Nezadovoljni drvar.“ Obe igri ste jako lepo uspeli.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Nemila smrt je pokosila s svojo neusmiljeno koso Marijo Gašparič v Sejoncih dne 12. dec. in sina Alojzija šest dni pozneje. Bodi jima zemljica lahka.

p Občno bojno društvo v Ptujju priredi v nedeljo dne 3. jan. 1909 v g. stili g. Weissensteina v Ptujju občajni društveni večer (veselico).

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. V Ljutomerski okolici se ljudje zelo pritožujejo nad netočnim dostavljanjem poštinih pošiljatev, kakor sploh zoper celo poštno upravo. Naj bi se v tem oziru nekaj uredilo.

I Ljutomer. Zadnji čas so zopet začele krožiti vesti o železniški zvezi Ljutomer-Ormož. Stvar bi se naj dognala prihodnje leto. Ko bi le ne ostalo zopet samo govornica kakor že tolikokrat.

I Ljutomer. Naš okraj je vedno bil zvest „Slov. Gosp.“. Mimogrede se je ugnjezdilo sicer med nami tudi nekaj ptujskega lističa, toda kmalu je bil razkrinkan in sedaj ga imajo le isti, ki sploh za sprejemanje boljše hrane niso dovzetni. „Narodni List“ pa se sploh nikdar ni dopadel našim ljudem, ker so po okraju ljudje že poznali delovanje njegovega urednika. Sicer se v Vučji vasi in novejši čas tudi v Radenci močno trudijo za njegovo razširjatev, toda zaman. Zdravim ljudem taka hrana ne ljubi, če mu ponujajo isto tudi sladki lizuni in zviti izdajice. Prijateljeli in somišljeniki, mi ohranimo zvestobo in ljubezen svojemu staremu prijatelju „Slov. Gospodarju“, izpodrinjajmo njegove nasprotnike in agitirajmo zanj. Vsak njegov prijatelj naj stori kaj zanj! Stevilo njegovih naročnikov naj se zopet poviša med nami!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Obmejni kolek in vžigalice v prid obmejnim Slovincem prodaja pri nas edino trgovec Jožef Farkaš. Ali se drugi trgovci narodno in versko probujenega gornjeradgonsko-ljutomerskega okraja sramujejo delati za obrambo svojih obmejnih bratov? Zavedno slovensko ljudstvo, kupuj svoje potrebščine v onih trgovinah, ki se ne sramujejo v dejanju kazati svojega verskega in narodnega mišljenja, zahajaj povsod v prodajalnice, kjer dobiš obmejni kolek in vžigalice v prid obmejnim Slovincem. Svoji k svojim!

I Gor. Radgona. Dne 30. t. m. je imel okrajni zastop plenarno sejo.

I Kapela. Našega mladeniškega sestanka, ki se je vršil dne 8. dec., so se fantje v lepem številu udeležili. Govoril je mladenič Žebot o organizaciji mladine. Navajal je tri vrste sovražnikov: slabo časopisje, liberalizem in alkohol. Jeden najgrših časnikov je ptujski „Stajerc“, zato je dolžnost vsakega vernega Slovence, da ga zatira, kjer ga more. Velika nesreča za naš narod je liberalno učiteljstvo, ker nima srca za mladino. Nasproti pa je krščansko misleče učiteljstvo pravi blagor za narod. Mi Kapelčani smo lahko z našimi učitelji zadovoljni. Najhujša nesreča za ljudstvo pa je alkohol, ki pokvari človeka dušno in telesno. Kdor se vda alkoholu, je siromak celo življenje. Mladina bi naj ne iskala zabave v alkoholu, ampak v izobrazbi. Izobrazuje se pa lahko v bralnih in izobraževalnih društvih, mladeniških in dekliških zvezah. Pri nas že imamo Mladeniško zvezo. Želeti bi bilo, da bi si tudi dekleta ustanovila svojo Dekliško zvezo. Gospod Žebot nam je govoril vsem iz srca in le želeli bi, da bi nas še večkrat obiskal.

I Gornja Radgona. Dolgo že ni bilo nič brati v Slov. Gospodarju o gornjeradgonskem kmetem bralnem društvu; gotovo bi si ta ali oni lahko mislili, da spi spanje pravičnega. Da temu ni tako, pač moramo omeniti veselico, združeno s tombolo, katero je dne 27. decembra t. l. priredilo kmet. bral. društvo. Zbralo se je toliko občinstva od blizu in daleč, da so bili prostori Karbaš-ova gostilne popolnoma polni. Gotovo ni bilo nobenemu žal, da je prišel na to veselico, saj je bil vspremed tako raznovrsten. Ali ni novoosnovani moški pevski zbor nad vse krasno izvajal svoje pesmi, ali še niso dolgo zvenele po naših ušesih pesmi: „Slavčku“, „Fanti na vas gre do“, „Eno devo“ itd. Res na vspeh ni bilo bogve kakih vratolomnih skladb, ali najpriprostejša pesem je lepa, ako se proizvaža tako, kakor je treba. In v tem oziru novonaslovičnemu pevskemu zboru — čast! — Želeti bi le bilo, da bi se pri drugih prireditvah rajši odzval želji občinstva ter z bolj pogostim petjem razveselil ljudstvo. — Kdo se ni divil lepi igri „Najdena hči“? Ali se nismo čudili Irmi (Nežika Osojnik), kako je udano prenašala usodo kot sužnja v Kornelijini (T. Kovačič) hiši? Kdo ni zapazil nevoščljivost in zavist suženj Afre (T. Hrašovec) in Lize (Marice Zemljčič)? Gotovo ni nikdo prezrl Karlažanke Irene (N. Tomažič), kako je ljubila svojo nekdanjo prijateljico. V vsej hudobiji se nam je pokazala Solima (Anica Osojnik), ki se je pa potem zato bridko pokorila. Občudovali smo Huzo (T. Zemljčič) in Elmo (Kristina Pintarič), kako ste bili pripravljene vzeti in se učiti Kristusove vere. — Po igri se je vršila efektna tombola, ki je vzbudila veliko smeha in tudi marsikaterega osrečila s krasnimi dobitki. Živili igralke gornjeradgonske „Dekliške zveze“ in pevec kmet. bral. društva! Priredite nam še v kratkem kaj takega!

Slovenjgraški okraj.

I V Topolšici pri Soštanju je pri Juvančičevih umorila sinaha svojo taščo. Bil je že dalj časa v hiši nemir in prepir, ki je končal tako žalostno. Morilka se je takoj po izvršenem zločinu sama javila sodnji.

Zahtevajte povsod vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Konjiški okraj.

k Konjice. „Stajerc“ se deli v Konjicah v trgovinah Detitschegga, Baumanna, v trški „vekselkasi“ in okrajni hranilnici. Ali imajo ti dovoljenje za razširjanje te kuge? — Črez božične praznike je s poslopja c. kr. okrajne sodnije visela bela zastava v znamenje, da je jetnišnica brez jetnika. V pondeljek so pa že pripeljali enega tička in bela zastava je šla počivat.

k Konjice. Tukajšnji okrajni glavar pl. Lehmann je nastopil vsled boleznih štirimesečni dopust. Med tem časom bo vodil okrajno glavarstvo okrajni komisar dr. Alfred pl. Ehrenwerth.

k Konjiška okolica. Pred nedavnim časom bil sem v trgovini nemškutarskega trgovca, pa mi pravi da je iz Kmečke hranilnice izginilo 30.000 K — vkrađeno ali poneverjeno. Pravim mu, če jih je kdo odnesel, je bil gotovo nemškutar, ne pa pošten slovenski kmet, in tihtnil je. No, tisto pa tako vemo, da je nemškutarjem že davno pamet vkrađena. — Pretekli četrtak pred božičem pa mi jokaje pripoveduje nekakmetica s prihovske fare, da so ji v okrajni hranilnici povišali obresti za vknjižen dolg od 5% na 5% ravno sedaj, ko je kmetu tako huda za denar, češ, po celem svetu so se obresti zvišale. Ko pa jim pravi: bom pa drugje dobila, pa vas plačala, tedaj so pa vsi trije uradniki prosili, naj tega nikar ne stori, saj bo po novem letu zopet po starem. Kmetje, sedaj veste, kje je treba tem ljudem stopiti na prste, da zavilijo. — Govori se, da misli tudi okrajna hranilnica spremeniti pravila po vzgledu bistriške okrajne hranilnice. Slovenski odborniki, udeležite se seje in glasujte proti!

k St. Jernej pri Konjicah. Tu so mislili konjiški liberalci ustanoviti posojilnico iz političnih namenov, pa jim je spodletelo, ker smo kmetje spoznali, kam pes tace moli.

k Žiško bralno društvo ima na Novega leta dan po večernicah svoje občno zborovanje z običajnim spredom. K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno Odbor.

Celjski okraj.

c Občina Kokarje v Savinjski dolini je sklenila soglasno oster protest proti postopaju nemških vseučiliških rektorjev nasproti slovenskim dijakom in resolucije, v katerih zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani; ugovarja, da bi se laško vseučilišče ustanovilo prej nego slovensko in povrh še v Trstu in odobrava opozicijsko stališče „Narodne zveze“.

c Savinjska dolina. Po Savinjski dolini se še vedno nahajajo dvojezični napisi, tako n. pr. tudi v Mozirju. „Slovenski Gospodar“ je dne 17. grudnia ožigosal „Bierhalle“ in „Hotel zur Post.“ In kaj se je dogodelo s tem? V soboto dne 19. dec. je neka oseba v hotelu izjavila proti množici gostov: ja, naši so že rekli, da bodo sedaj odstranili — slovenski napis — čujte! — in ostane samo nemški, saj od kmetov tako nimajo nič! Torej samo kmet je slovenski, kaj pa pristaši Narodne stranke, ki zahajajo v gostilno, so li ti res nemčurji?

c Savinjska dolina. Življenje je čudno! Mislili smo, da bo po hudih volilnih bojih trpel Slovenski Gospodar na svojem ugledu in na svojih naročnikih v naši krasni dolini. Toda ravno nasprotno! Le par mesecev je trpelo slepo sovraštvo, in sedaj tudi roka najhujšega nasprotnika rada sega po vašem listu. V celjskih listih se liberalci drug drugega kadijo. Vaš list pa pripoveduje vsem, tudi domisljivim liberalnim učiteljem, ki se sedaj selijo v socialdemokratski tabor, bridko resnico. To ljudem dopade, liberalci pa se boje vaših udarcev. Slov. Gospodar se danes v Savinjski dolini več upošteva, kakor kedaj poprej. Pa je tudi celjski okraj dobro urejevan, in novie najdemo v njem več nego v celjskih listih. Prijateljeli, podpirajmo list z dopisi in agitirajmo za njega. Korajža velja!

c Mozirje. Naše kat. slov. izobraževalno društvo je imelo dne 13. t. m. svoj prvi redni občni zbor. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da je društvo v lo napredovalo. Že prvo leto svojega delovanja je priredilo sedem gledaliških predstav, nabavilo si je lepo knjižnico, iz katere se je prebralo blizu 1500 knjig. To je dokaz, da mladina rada čita in da se pridno izobrazuje v socialni stroki. Društvo ima pridne fante in dekleta, ki so spretni igralci, kar se je pokazalo pri zadnji igri „Mlinar in njegova hči“. Društvo ima tudi svoj tamburaški zbor, ki zelo dobro uspeva. Blagajnik poroča o društvenem stanju. Društvo si je nabavilo nov gledališki oder in čitalniško opravilo; vkljub temu, da je imelo veliko stroškov, ni bilo primanjkljaja. Društvo je imelo veliko dobrotnikov, ki so darovali društvu razna sredstva. V odbor za prihodnje leto so bili izvoljeni sledeči: Ivan Cesar, predsednik; Matija Mrzлак, njegov namestnik; Fran Gosak, tajnik; Franc Brdovnik, njegov namestnik; Ant. Lekše, blagajnik; Fr. Stručelj, njegov namestnik; Ivan Kač, knjižničar. Pregledo-

valca računov sta Fortunat Skruba in Jurij Erzeničnik. Društvu želimo v prihodnjem letu veliko uspeha.

c Rečica ob Savinji. Ustanovni shod dne 20. t. m. je pokazal, kako pametna je bila misel, ustanoviti šolo kršč. socialnega stremjenja v župniji, ki je po številu duš največja v gornji Savinjski dolini. Navzlic slabemu vremenu se je zbralo nad 50 vrlih mož, mladeničev in mladenk. Počastilo nas je tudi zastopstvo izobraževalnega društva v Nazarjih, s svojim neumornim organizatorjem na čelu. Sklicatelj otvoril shod z veselo nado, da bo izginila vrzel, ki bi postala v doglednem času nevarna, če ne pogubna za našo mladino, zlasti možko. Stvar, ki se je po vsem Slovenskem sijajno obnesla, pri nas ne bo brez sadu. Priprosto, pa pidoonosno je gibanje in delovanje izobraževalne organizacije. Njen cilj je: iz drage nam mladine vzgojiti plemenite in izobražene, katoliške in narodne, delavne in vstrajne mladeniče in mladenke. Izobraževalno društvo hoče ohraniti in gojiti v svojih članih veselje do življenja, ki je neobhodno potrebno za npravstveni in gmotni prospah narodov. Društvo nalaga delo, skrbi pa tudi za razvedrilo, uči porabiti čas, denar in duševne kot telesne moči v najboljše namene. Ker mu je smoter blagor naroda in zasebnika, zato uporablja družbo in posameznika za obrambo in napredek. Ne sili v politično gibanje, pač pa pripravlja člane za politično življenje; v tej izobraževalni soli so tri učiteljice: črka, živa beseda in izkušnja. Novo društvo hoče pripomoči, da se naše ljudstvo zave, kaj tirja od njega življenje, naj bo in ostane katoliško-vero, slovenskonarbdno, telesno-zdravo, gospodarsko-trdno, sploh pa srečno. Nato pozdravi zborovalec v imenu nazarskega bratskega društva veleđelavni p. Anzelm. Govoreč o napredku izvaja: beseda napredek zahteva le dober pomen; slab napredek je nazadovanje, laži-napredek. Najimunitnejši napredek pri človeku je pač: um bodi vedno bistrejši, plodovitejši, srce vedno blažje; pa tudi gmotno stanje bodi vedno ugodnejše z ozirom na drugi del našega bitja, na telo. Za vsak napredek je kajpada treba sil, a le v slogi je moč, v skupnosti, vzajemnosti, v združenju. Vspeh skupnega dela je večji, ko vsota vspehov posameznega dela. Če ne bomo delali roko v roki, če ne bomo navduševali drug drugega, smo kmalu proč, če se pa družimo k skupnemu mišljenju in delovanju, bo naša moč volkanska. Naš narod je majhen in ubog narod, ali mogočen narod. Turške čete nas mislo podjarmile, nemški naval nas je teptal, a ne po-teptal, vlada nas je odirvala in pozabljala, a ostane-mo ji vedno v sponu. Toda pritiski od zunaj so tako številni in močni, da moramo slednjič omagati, če se i naš odpor ne podvoji in potroji. Mlačnost in popustljivost in nedelavnost ter nesloga, te je bila dozdej naša nesreča. Torej le vkup, le vkup, uboga gmajna, pa ne k vešalam, ne k meču, ampak k delu in izobrazbi, to se pravi k smotrenemu delu, ki dela železne roke, šekleno voljo, pa mehko in blago srce! Društvo na pravi podlagi, kat. slov. izobr. društvo! Društvo na narodni podlagi, ki jo tvorijo velikanski kameni kat. cerkvenega mišljenja in prepričanja. Tako društvo je električna luč, ki zasveti tudi v temo nezavednosti, verske in narodne. Društva vstajajo, rastejo, cvetejo: mladina dobiva pogum, strast gine, kreposti se množijo, lepa prihodnost se nam bliža. Namesto kletve — petje, namesto pijančevanja — branje, namesto tepeža — telovadba, mesto pohajkovanja delo in učenje. Stariši, vzdrinite se, v društvu odložite polovico jarma — vzgojo odrasle mladine. Mladina hoče in mora biti vesela; dajmo ji poštenega veselja, in izginilo bo krivopotno. Mladina čitaj, mladina poj, mladina uči se! Mladost je norost, se pravi. Jaz pa pravim: to ni povsem res. Mladost je pripravljena za norost, če ni stvari, ki bi to žilavost pri mladini obrnila v dobro smer: kre-piti um, blažiti srce. Knjige, predavanja bogatijo um; petje, prijazno občevanje, lepi vzgledi pa blažijo srce. Učenci kat. slov. izobr. društva ne poznajo surovosti, kjer pa te ni, tam je blago srce doma. Vrolo torej, plemenita kat. slov. socialna četa napređuj, družij se, beri, uči se, bojuj se in zmaguj, v kar po-mozi Bog in vaša požrtvovalnost. — (Ko se prebero pravila, določi članarina, pristopijo malodane vsi navzoči. V odbor so izvoljeni: možje Fr. Rakun, župan; Fr. Stiglic, Ant. Turnšek, trgovec; Iv. Vajd, občinski sluga; mladeniči Janko Bider, poslovođja; Ant. Jamnik in Matija Irmančnik. Društvo se pridruži K. S. Z. v Mariboru. Dobremu začetku naj sledi najboljši konec — a še le v daljni, daljni bodočnosti!

c Dobrna. Prisiljeni smo zopet vsled nasprotnega izzivanja govoriti o naših razmerah ter poka-zati danes na žalosten konec politike Hazenplohovega Avguština, kakor ga imajo sedaj pred očmi dobrnski Slovinci in posilinemci. Mož jo je zavozil tako, da ga njegovi lastni pristaši preklinjajo. Dokler je imel denar in je plačeval, da je teklo po mizah, so vedno-ladni in žejni povsejsilinemci lizali Avguštinovo vino in pivo in se mu prilizovali. Sedaj, ko je zmanjkalo evenka, se skoraj nikdo ne zmeni zanj. Poskrbel pa je Avguštin, da se mu še povrh smeji cela Dobrna. Bilo je dne 2. dec. in kot ognjevit fajerberkar hotel se je s svojo družbo postaviti in do sitega nahajlati pri — Orozlu. Izdal je povelje: v fajerbersko sobo ne sme noben Slovenec in tam se ne sme govoriti slovenski. Povrh ni bil Avguštin daleč proč, ko se je govorilo med povsejsilinemci, da bo ta in ta

Slovenec tisti večer tepen. Pa možakarji s Hazenpihlovim Avguštinom vred so pozabili, da je Oroz sedaj lastnina posojilnice na Dobrni. Zgodilo se nekaj, na kar Avguštin gotovo v svojem življenju ni nikdar mislil. Lastni pristaši so ga na zahtevo Slovencev morali spraviti iz sobe, kakor je tudi par sitnih fajerberov bilo postavljenih na — luft! To je bilo smeha, ko so bili v sobi namesto fajerberkarjev sami Slovenci. Sploh je bilo obnašanje nekaterih fajerberkarjev tisti dan takšno, da je načelnik Kirbisch pred časom zapustil svoje podložne. O vseh rečeh iz usmiljenja nečemo govoriti. Za Avguština pa letošnji december ni srečen. Komaj je minil teden od tistega zanj nevesele večera, moral je iti izpod Orozlove strehe, pod katero je doživel toliko veselih, nazadnje pa žalostnih ur. Prijatelj Peter Okroschnik mu je prepustil tiho kamrico, kjer sedaj premišljuje minljivost vsega posvetnega. Kakor če se utrne zvezda na nebu in pade v temo, enako je minila slavna slava Hazenpihlova Avguština. Ko bi ne bilo tako slabo vreme, bi jokali za njim, pa saj smo pred nedavnim časom napovedali tak konec. Moralo je tako priti in prišlo je.

c Sv. Peter v Sav. dolini. V letošnjih Mohorskih večernicah opisuje jako zanimivo pisatelj vodstvo občine in posojilnice v vasi Smarjeta na Kranjskem. Vodstvo je bilo namreč v rokah naprednjakov, kateri so vsi pozornost obračali na to, da ni denar ležal v kaki nogavici zavezan, ampak da je bil vedno živahen promet v njihovih gostilnah in trgovinah. Največja skrb naprednjakov je bilo pa blagostanje občanov, in zaradi te „neizgruntane“ skrbi naprednjakov je prišla skoraj polovica najboljših posestnikov kmetov ob kmetije ter so se radi ali neradi morali podati v kočje, katere so imeli za gostaje. Ko je bila že cela vas žrtve teh „ljudskih prijateljev“, se je vendar našel mož, ki je prijel pero in opisal voditelje posojilnice na prav laskav način ter je poslal svoj dopis v novina. Ko sem prebral te vrste, mi je prišla nehote na misel naša Kmečka posojilnica, katero so v mrzlični in nervozni hitrosti osnovali naši, za napredek občine nad vse „neskrbni“ naprednjaki, kateri sestojijo iz jako lepe šestperesne detelje, namreč: iz enega kramarja, enega godca, bivšega kovača in pa bivšega piskromojstra. Dva kmeta sta pa privzeta zato k tej odlični družbi, da tvorita (najspodnejša dva peresa pri detelji, da se namreč stekajo spokorne solze gornjih štirih peres na spodnja dva, kar baje njima jako ugaja. Da, srečni smo Sempeterčani, ki imamo ne le tri, temveč celo šest tako odličnih mož v načelstvu. Tako upamo, da bomo še hitreje delali korake na potu napredka, katerega smo po mislih našega gospoda učitelja jako potrebni, kakor se je tudi izrazil pri nekem slavnostnem govoru: da smo namreč Sempeterčani deset let vzadi za naprednimi Gotovljani, kateri so že pred devetimi leti bili tako napredni, da so pustili, da se je hlevski gnoj raztrošen na njivi sušil, ker se na ta način dobi jako lepa in pa cena stelja. Ta napredni strokovnjak v gospodarstvu je steblo gori imenovane detelje. Imamo pa tudi pri nas jako vsiljivo osebo, namreč Zajca, kateri pa ne mara ne troperesne njivske detelje, še manj mu pa diši šestperesna liberalna detelja, ampak diši mu povzročiti preobrat pri prihodnjih občinskih volitvah, da bi prišla njegova ljubezniva detelja na konja, potem bi tudi Zajec gotovo bolj mirno spal. Pa dragi bivši posil-Nemec, mi kmetje smo si dobro zapomnili vzorno gospodarstvo posilinemškega „paša“, kateremu ste takratni njegovi privrženci vse dovolili. Dragi mi kmetje, spomni vas tukaj na pravljico o dihurju, kralju kuretine, kateri je jako modro vladal v kurjem kraljestvu, dokler se mu ni oglasila želja po petelinovi krvi. Ko se ga je pa polastila krvoločnost, si ni mogel drugače pomagati kakor s tem, da je začel svoje ministre-peteline daviti in jim piti rudečo kri. Tako bi se tudi nam godilo, ako bi nad nami takšni ljudje vladali. Ker pa imamo pri nas, hvala Bogu, kmeto-možakarje, na katere smo lahko ponosni, in kateri zaslužijo vse naše zaupanje, si bomo izvolili moža, kateri bodo res skrbeli za blagor občine, ne pa samo za velikanski promet v krémah in šnapsputkah. — Celjski liberalni listi imajo pri nas dva mlada dopisnika. To sta pomožni učitelj Žagar in dijak Filip Uratnik. Mladiča ne bodeta nič doseгла.

c Sv. Peter v Savinjski dolini. Svojim očem nisem verjel, ko sem bral v dveh številkah Slovenskega Gospodarja zaporedoma, da se je vdeležil agitacije in volitve proti krščansko-mislečim možem v Grižah naš podložki Sedminek. Torej tako daleč si že dragi moj na potu napredka. Komaj sva se otrešla sramotnega imena „posilinemca“, katerega sva si častno prislužila s tem, da sva bila pokorna sluga nekdanjega Lenko-paša, kateremu sva slepo pot skala nemškutarski občinski voz naprej, in že zopet delaš nove nespametnosti, ne le v domači občini, ampak ho-diš še po drugih okrog. Kot tvoj prijatelj te ljubeznjivo posvarim: varuj se moj dragi, da ne bodeš bridko enkrat obžaloval. Ne vidiš nič, v kaki tovaršiji da si? Spomni se samo na bivšega kovača, sedaj poštnega hlapca. Poglej v bližnji trg! Ali si res popolnoma oslepel, da ne vidiš nič? In pa ti Fliš, vzemi večernice v roko ter premisli, kako izvrstno se je godilo Stankotu v Smarjeti, ki je stradal in stradal, samo, da je Albin lahko potem v Ameriki poštno živel za njegove pristradane denarce. Torej še enkrat

opomin za novo leto. Bodita pametna obadva, jaz sem se že spametoval ter sem zvest pristaš Kmečke zveze, ker nemčursta s sem se otrešel, liberalce pa bi ti nčcem, in to tudi vama iz vsega srca želi: Uganita kdo.

c St. Pavel pri Preboldu. Odlikovanje. Gospod Norbert Zanier iz St. Pavla pri Preboldu je bil sedaj meseca decembra zopet za razstavljena vina lastnega pridelka odlikovan, in sicer na internacionalni razstavi v Presburgu na Ogrskem s prvim darilom, namreč z diplomom in zlatim častnim križem s krono; to je letos že tretje odlikovanje s prvim darilom, za kar mu iskreno čestitamo.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Dne 2. dec. 1908 obhajala se je tukaj, kakor je že poročal „Slov. Gosp.“, jubilejna cesarska slavnost. Za Sv. Pavel pa je bila ta slavnost še posebno znamenita. Pred slovesno sv. mašo so se namreč po kratkem nagovoru blagoslovile dve krasni solarski zastavi, ena za dečke, druga za deklice, kot spomin na to izvanredno slavje. Zasluga, da so se mogle nabaviti res dve umetno izdelani zastavi, je pred vsem tukajšnjega vrlega, za vse lepo in dobro vnetega gospoda nadučitelja v pokoju J. Vidica. On sam je prevzel vso skrb in trud ter začel nabirati prostovoljne prispevke pri svojih nekdanjih Sempeterčanih učencih in prijateljih. Nabral je res lepo svoto 177 K, za kar mu naj bode na tem mestu očitno izrečena najprisrčnejša zahvala. Toda ta svota vendar še ne bi bila zadostovala za nabavo tako umetnih zastav, da jih ni dična gospa Marica dr. Vidiceva na Dunaju lastnoročno izdelala. Denar se je namreč porabil samo za nakup blaga in podob. Za ves njen požrtvovalni trud in za olepšanje naše veličastne cerkve vsled teh dveh zastav izrekamo ji odkrito priznanje in najtoplejšo zahvalo. Pri slovesnem blagoslovljanju so sodelovale kot kumice gospa Val. Čvenkl namesto obolele gospe mame Ane Zanier in gospa Ana Vidic, katere so pripete zastavam krasne od njih samih kupljene trakove. S tem svojim blagim činom so zelo povzdignile celo slovesnost in gotovo veliko pripomogle, da ostane otrokom v trajnem spominu. Najprisrčnejšo zahvalo pa moramo izreči tudi vsem blagim darovalcem in sicer: g. Anton Fischer, župnik v Mozirju, 10 K; g. dr. Franc Vidic, urednik drž. zak. na Dunaju, 10 K; g. Oton Vidic, c. kr. sodni tajnik v Celju, 10 K; g. Josip Vidic, nadučitelj v pokoju v St. Pavlu, 10 K; č. g. Mihael Plešnik, župnik v St. Pavlu, 10 K; č. g. Vinko Kolar, farni provizor v Reki, 10 K; č. g. Jernej Burkle, župnik v Dobji, 20 K; gospa grofinja Thun v St. Pavlu na letovišču, 20 K; gospod Norbert Zanier, veletrgovec v St. Pavlu, 10 K; g. Franc Pikel, trgovec v St. Pavlu, 5 K; g. Rud. Potočnik, c. kr. sodni adjunkt v Idriji, 5 K; g. Janko Zotter, nadučitelj v Gomilskem, 5 K; g. Marschitz, nadučitelj v Braslovčah, 5 K; č. g. župnik Matija Skorjanc v St. Janžu na Dr. polju, 10 K; gospa Katarina Vedenik, gostilničarka v St. Pavlu, 2 K; za trakove: kumica gospa A. Zanier 20 K, kumica gospa Ana Vidic 20 K. Se enkrat najprisrčnejša zahvala in stoterni Bog plati!

c Dramlje. Razveljavilo je okrajno glavarstvo dne 11. dec. volilne imenike za nove občinske volitve. Za župana je to letos že četrti nos, ker se pusti od tajnika Jarnoviča slepo vladati. Prvi nos je župan dobil, ko je namestnija meseca julija razveljavila spomladanske volitve; drugi nos, ko je okrajno glavarstvo dne 30. avg. z žandarji zabranilo, da niso prijatelji Narodne stranke izobraževalnega društva pred rojstvom zadržali; tretji nos, ko je zopet namestnija zavrgla prepoved občinskega zastopa, da ne sme prositi kaplan za prostovoljno berjo; četrti nos ima župan za zopet slabo sestavljene imenike. Ali nečete, oče župan, tajniku naročiti, naj rajši dobro opravlja občinske posle, kakor da se vtika v reči, ki ga nič ne brigajo?! On je občinski služabnik; plačuje ga vsa občina s svojimi davki; tudi vsi, ki nismo liberalci, moramo za njega plačevati.

c Dramlje. Izobraževalno društvo ima svoj shod na dan sv. Treh kraljev.

c Sv. Miklavž nad Laškim. V kratkem priredi naše izobraževalno društvo tombolo in poučni govor o živinoreji.

c St. Jurij ob juž. žel. Katoliško bralno društvo v St. Juriju ob juž. žel. želi vsem članom, podpornikom in prijateljem srečno novo leto! — Odbor.

c St. Jurij ob juž. žel. Požarna bramba okolica St. Jurij ob juž. žel. želi vsem društvenikom in dobrotnikom društva veselo novo leto! — Načelstvo.

c St. Jurij ob juž. žel. Volilci občine trg St. Jurij ob juž. žel. pozor! Imenik volilcev občine trg St. Jurij je postavljen že na ogled od 27. dec. in bo razporežen do 10. jan. Vsi davkoplačevalci, pogledjte, če ste vpisani v imenik, drugače ne boste smeli voliti, če niste vpisani v imenik. Torej še enkrat pozor na imenik!

c Smarje pri Jelšah. Dne 28. t. m. umrl je nekdanj daleč okoli znani gostilničar in mesar Karol Jagodič ml. v gostilni gospoda Grada, h kateremu je na Božič še sam prišel. N. v. m. p.!

c Gornji grad. Naši liberalci radi govorijo o blamažah. Ko bi le svoje strahovite blamaže hoteli videti. Ali ni to blamaža, če skupščina okrajnega zastopa da odboru krepko kľofuto s tem, da mu noče potrditi računov za leto 1906 in 1907? Natančne podatke o tem krasnem računu bomo prinesli, ko bo zopet skupščina, kajti zadnja skupščina ni odboru potrdila računov. Ali ni to blamaža za liberalce, da so namestniki sklicati protestni shod zoper Nemce in pozivati

k bojkotu, ravno med tem je pa tista liberalna stran-ka naročila svoje potrebščine za teater v Neu-Ruppinu od Prusov, ki so največji sovražniki Slovanov. Ko bi to kupili vsaj pri avstrijskih Nemcih, ne — naši liberalci hočejo plačevati v rajhovskih markah. Ali ni to za liberalce blamaža, ko so naenkrat trdili pri svoji posojilnici, da izplačajo hranilne vloge le fistemu, na čegar ime se glasi knjižica, dasi je to zoper vsa pravila, a ko se jih je malo postrašilo s advokatom, so si pa koj premislili. Ali ni to blamaža, da še dosedaj ne pokažete pri posojilnici računski zaključek za leto 1907? Nadalje! Zakaj molčite o tem, gospodje od občine, kako ste sestavljali volilni imenik za občinske volitve? Učitelja, ki je bil komaj mesec dni v Gornjemgradu, ste takoj vpisali; kaplana, ki je bil tedaj že 14 mesecev v občini, ste pa izpustili. Ravno tako so „pozabili“ na odličnega častnega občana, mil. knezoškofa ljubljanskega, in so ga izpustili. Ko bi prem. gospod knezoškof ne imel preveč važnejših opravkov, gotovo bi vam v zahvalo vrnil diplomo. Se boljše! Reklamacijska komisija je smatrala dva sodna oficijanta, ki ne plačujeta nobenega osebnega davka, za c. kr. državne uradnike in jih je sprejela v volilni imenik. Ja, ja!

c Izobraževalno društvo v St. Petru v Sav. dol. vabi na veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 3. januarja 1909 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Alojzija Šribarja v Dobrteših vasi.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Katoliško bralno društvo pri Sv. Juriju ob juž. žel. ima dne 10. januarja 1909 po večernicah svoj redni občini zbor s občinskim dnevnim redom v spodnji dvorani na Kukovičevem. Po občnem zboru je tamburanje in petje. Vstopnina je prosta. Vsi udje in prijatelji društva se k mnogobrojni udeležbi uljudno vabijo. Odbor.

c Kmetijsko kat. izobraževalno društvo na Frankolovem priredi poučni shod v nedeljo dne 3. prosinca 1909 v sobi občinske pisarne. Na shodu bode predaval potovalni učitelj g. Gorican o kmetijstvu. K občini vdeležbi uljudno vabi predstojništvo.

c St. Jurij ob juž. žel. Podružnica c. kr. kmet. družbe v St. Juriju ob juž. žel. vabi vse cenj. člane in prijatelje podružnice na svoj III. redni občini zbor, ki se vrši s občinskim spredom dne 10. prosinca 1909, ob 1. uri popoldna v dvorani g. Al. Nendla v St. Juriju ob j. ž. Vrši se tudi podučno predavanje dež. potovalnega učitelja g. Martina Jelovšek. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno Vodstvo.

c Ustanovni zbor „Izobraževalnega društva“ pri sv. Emi je izvolil sledeči odbor: predsednik Anderlik Janez, posest. podpredsednik č. g. župnik Jožef Plepelec, tajnik Jurij Kovačič, tajn. nam. Zolger Franc, blag. Franc Gril, blag. nam. Drolnik Valentin, kužija. Franc Ogrizek, revizorja: Anton Ogrizek, stud. iur. in Matevž Strašek. Poročilo prihodajči.

Brežiški okraj.

b Malikamen. Smrt ne izbira, temveč od kraja pobira kakor pač zavihti svojo koso. Tu pade pod nož dozorela trava, tam zopet nežna cvetka v najlepšem pomladnem cvetu. Tako je tudi tukaj nemila smrt pobrala pridno, krščansko deklico, Marijo Radač, v najlepši mladostni dobi, staro 24 let. Ob odprtem grobu so ji zapele pevke: „Na grobeh“ in „Nađ zvezdami.“ Ob tvojem grobu, draga Micka, žalujejo posebno stariši, katerih up in tolažba sta s teboj vred pokopana v hladnem grobu; dalje žalujeta brata, ki sta s teboj izgubila ljubo, edino sestro in sploh mladina drago tovarišico. Mi ti pa kličemo: Mirno spavaj, draga Micka!

b Pismo s slovenskim naslovom me pride po svetu? Nedavno je iz Amerike došla razglednica, ki na naslovni strani razum pečata ni imela nič drugega nego besede: „Gospod Alojz Kalina, hotelir na Griču pri Brežicah. Catež.“ Ako pa pri nas oddaš pismo naslovljeno v Jarenino, Vuzenico, Konjice itd., bo pa hodilo Bog vedi kje po Galiciji, Bosni in po Češkem, samo v prave roke ga naši vzorni nemškutarski poštni uradniki ne znajo spraviti!

b Sv. Vid pri Planini. V nedeljo dne 27. dec. smo imeli zopet dve gledališki predstavi, kateri je priredilo tukajšnje Gospodarsko bralno društvo, in sicer se je igrala igra „Lurška pastarica“, katero so predstavljale mladenke Marijine družbe, in igra „Krčmar pri zvitem rogu“, ki so jo predstavljali mladeniči tukajšnje Marijine družbe. Obe igri sta se vrlo dobro obnesli. Soba je bila natlačena polna. Vsem igralkam in igralcem izražamo tem potom najiskrenejšo zahvalo za njih trud in požrtvovalnost. Pa tudi preč. gospodu župniku in duh. svet. se še posebno zahvaljujemo za njihovo veliko požrtvovalnost in trud, ki so ga imeli zraven. Od naših vrlih igralcev in igralk pa pričakujemo, da nam kmalu zopet priredijo kaj jednega. Korajža velja!

b Pilštanj. Zima je sicer zunaj; toda v naših dušah je začela cveteti blagodejna pomlad. Kako tudi ne — saj se vsako nedeljo zbira nad 200 naše napolne mladine v prostorih našega „Kat. slov. izobraževalnega društva“. Tukaj se navdušujemo za vzore, katere bi morala imeti naša slovenska mladina. Kaj lepo nam je te vzore zadnje nedelje orisala mladenka, Bečeva Cilika. Poznamo jo že sicer kot izvrstno igralko pri naših ljudskih igrah, toda, da nas bo v tako krasnem govoru tako navdušila za cilje in vzore naše slovenske mladine, tega pa nismo pričakovali. Pa tudi naši fantje ne zaostajajo. To nam svedočijo krasna predavanja prejšnjih nedelj: a) Zakaj in kako naj se izobražuje slovenska mladina. b) Kako moramo čitati knjige in časopise. c) Zakaj nismo izgubili svojo narodnost. d) Da, celo na prepotrebno gospodarsko polje smo se spustili. Kaj mično in zanimivo nam je razlagal naš vrli mladenič J. Vrenko o novih ameriških nasadih. (Tako živimo na našem starodavnem Pilštanju. Včasih si pa zapojemo kako narodno, da mogočno odmeva ob razvalinah starodavnih gradov lepa slovenska pesem.

b **Kozje.** Gospodarsko bralno društvo je imelo v nedeljo dne 20. dec. svoje letno občno zborovanje in volitev novega odbora. Voljeni so gospodje: Marko Tomazič, predsednik; Ivan Sketa, podpredsednik; Mihael Pustišek, tajnik; Vinko Bostošek, blagajnik; Jožef Prešiček, knjižničar; Anton Maček in Avguštin Palir, odbornika; Vinko Höfler in Janez Planinc, namestnika. Tako je tedaj sestavljen nov odbor in upamo, da bo tudi marljivo deloval. Opozorimo že danes, da se v kratkem zopet priredi igra, ki bode povzročila mnogo smeha in zabave. Vsem prijateljem društva pa želimo vesele božične praznike in srečno novo leto 1909.

Drobtinice.

d **Darovi cesarju ob njegovi 60letnici.** Ob svojem 60letnem vladarskem jubileju je dobil cesar toliko darov iz Avstro-Ogrske, kakor tudi iz inozemstva. da imajo uradniki na dvoru polne roke dela, da vse pregledajo in urede. Zlasti mnogoštevilne so literarne in umetniške posvetitve: Ode, himne, novele, essayi, razprave, statistike, biografije; potem glasbena dela: koračnice, gavotte, valčki, simfonije, dalje fotografije, slike, risbe, rezbe, kipi itd. Nek kmetič je napravil cesarju en par toplih lovskih copat iz klobučevine in jih sam prinesel na dvor, čes, da se cesar ne bo zopet prehladil. In res, dar je bil hvaležno sprejet. Nek drug kmetič iz Ogrske pa je pripeljal z ogrskim trakom ovenčano jagnje; lepo živalico so pokazali cesarju, ki je ukazal, da se jo spravi v Schönbrunn. Od ženskega dela svojih državljanov je dobil cesar kar cele zaloge nogavic, robcev in drugega perila iz finega domačega platna ali batista, vse izredno skrbno izdelano in zaznamovano s cesarjevimi inicijali. Zlasti krasne so vezenine bukovinskih kmečkih žen in pa preproge, zavese itd. s Sedmograške. Pa tudi na cesarjev okus z ozirom na jedi in pijače ljudstvi ni pozabilo. Najboljše izmed najboljšega je romalo na cesarjev dvor: kumarice, čebula in različna zelenjava — z vsem tem je dvorna kuhinja za dolgo založena. Češko pivo leži poleg vin iz vseh vinorodnih dežel Avstro-ogrške; potem sir, sadje, pitane gosi, surovo maslo, jajca, klobase itd. itd. Z eno besedo: kar sta zmogla um in dlan, vse je bilo poklonjeno cesarju. Končno ne smemo pozabiti še nekega Galičana, ki je pisal na dvor, da je spisal 78 vrstic dolgo slavnostno pesem, ki bi jo rad cesarju osebno prečital, kajti je res zelo patriotična in zanimiva. Seveda so možu pisali, naj ne povzame dolge in drage poti na Dunaj, ker cesar res nima časa, da bi si pustil deklamovati pesmi.

d **Božičnih daril za vojake v Bosni in Hercegovini** je dunajsko in graško časopisje nabralo že veliko število. Samo gospa pl. Vesbach na Dunaju je odposlala 100.000 K. Zbirke posameznih listov so uprav ogromne. Izšle so tudi posebne „vojaške znamke“ na korist avstrijskim vojakom ob avstro-ogrski meji.

d **Grozovit potres v Južni Italiji.** Strahovit potres je bil dne 28. t. m. v Južni Italiji. Središče potresa je bila Messina. Begunci, kateri je pripeljal nek razdiralec torpedovk v Palermo, javljajo, da sta mesti Messina in Reggio di Calabria popolnoma porušeni. Razvaline so začele goreti in se dviga nad razrušeno Messino gost dim. Po potresu je nastal silen vihar ter se utrgal oblak. Mrtvih da je 20.000 oseb. Prebivalstvo je bežalo v cerkve, ki so se pa tudi podrla in zagreble pod razvalinami na tisoče ljudi. Begunci so tako preplašeni, da so skoraj blazni. Mrtev je v Messini župan in več poslancev. Potres je spremljeval tudi podmorski potres, ki je valove visoko kot hiša metal proti mestu. Valovi so bili visoki 10 metrov, glavni sunek je trajal 32 sekund. Podobno je bilo v Cataniji. Tu je podmorski potres trajal 42 sekund in je morje poplavelo obrežje. Nekaj hiš in cerkva je čisto razpokanih. Vojne in druge ladje so odplule na pomoč z vojaštvom. Italijanski kralj se je s posebnim vlakom odpeljal v Neapolj, da se popelje na kraj nesreče. Iz Palermo se je odpeljalo v Sicilijo 6000 vojakov.

d **Cudna zgodba iz neke pošte.** Neki gospod, vrl narodnjak, je poslal za Društveni dom v St. Ilju prispevek po poštni nakaznici, na katero pa je samo napisal: p. Sv. Ilj. Ta nakaznica je potem srečno romala po dveh drugih St. Iljih, St. Ilja v Slov. gor. pa ni našla, ampak je čez več dni priromala tje, od koder je bila poslana. Cudno je pri tem samo to, da pošiljatev ni našla St. Ilja v Slov. gor., kjer je pošta, dočim je romala po drugih St. Iljih, kjer ni pošte. Sploh pa je pri mnogih naših poštah takšen red, da je treba korenite izpremembe.

d **Nesramnost laške iredente.** Dunajski „Vaterland“ poroča: Kako globoko je v Italiji sovraštvo proti Avstriji, priča poročilo iz Rima, da je te dni visela v dvorani časnikarskega sindikata (pravno zastopništvo) slika Oberdankova, pod to sliko pa fotografija našega cesarja, obešena na vrh. Ker slike niso odstranili, so ondodni avstrijski časnikarji izstopili iz sindikata.

Književnost.

§ „Na smrt obsojeni?“ Narodna igra za večje društvene odre je ravnokar izšla v tiskarni Družbe

sv. Mohorja v Celovcu, in sicer iz peresa slavnega in priljubljenega pisatelja, našega štajerskega rojaka Ksaverja Meška: „Na smrt obsojeni.“ Dramatska slika v treh dejanjih. Lansko leto so to pretresljivo igro iz življenja koroških Slovencev uprizorili v ljubljanskem gledališču in tudi v Mariboru, toda v silno skrajšani in popačeni obliki. V tisku je celotna in deloma tudi predelana. Boljši odri naših društev s spretnimi igralci se je bodo morda lotili; utis bo globok. Vsekako pa si naj igro nabavijo vsa društva za svojo knjižnico.

§ **Cas.** Znanstvena revija Leonove družbe. Letnik III., zvezek 1. in 2. Vsebinske: Urban Tekstor in prvi spor z luteranstvom (prof. dr. Jos. Gruden). Psihologija mas (Fr. Terseglav). O kartelih in trutih (drž. posl. dr. Jan. Ev. Krek). O socialni etiki in pedagogiki (šolski svetnik prof. dr. J. Bezjak). Novi čuti (dr. Fr. Grivec). Matija Naglič in njegova rokopisna ostalina (Fr. Rebol). Ali so na zvezdah živa bitja (kanonik Iv. Sušnik). Nekaj slovanskih vprašanj (dr. L. Lenard). Nove knjige, listek, glasnik Leonove družbe.

Najnovejše novice.

Umrl je v Pilštanju vpokojeni nadučitelj jubilar gospod Jožef Čizek. Rajni je bil vrl katoliški mož. Slava njegovemu spominu! Naj v miru počiva!

Braslovce. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor dne 10. jan. popoldne po večernicah v društvenih prostorih z običajnim vspremem. K mnogobrojni udeležbi prav uljudno vabi odbor.

Socialni tečaj v Soštanju, ki se je vršil dne 29. in 30. dec., se je vrlo dobro obnesel. Udeležnikov je bilo samo iz soštanskega okraja okoli sto. Govorili so gospodje nadrevizor Pušenjak, dr. Verstovšek in dr. Kovačič.

Tudi v Ljutomeru je bil socialni tečaj, ki se je vršil isti čas ko v Soštanju, prav dobro obiskan.

Vsled potresa v Siciliji je baje 148.000 ljudi mrtvih.

Obsojeni so bili predčerašnjim v Celju vsled izgrediv dne 20. sept.: Anton Gaischek v tridnevni zapor ter povrnitev stroškov, Peter Hess v globo 10 kron in Konrad Jevšenak na 24urni zapor ter povrnitev stroškov.

Listnica uredništva.

Prepozno smo dobili: Slovenjgredce, Sv. Lenart nad Laškim. Oba dopisa sta za prihodnjo številko že zastarela. — Prihodnjic pride: Dunaj, Sv. Lenart v Slov. gor., Dramlje, Kapela, St. Ilj. Globoko: Še enkrat ponavljamo, kakor smo to že večkrat storili, da taki slavospevi gospodom niso ljubi. — Loka: Preosebno. — Konjice: Ze prestaro. — Sv. Peter v Sav. dol. V celoti žal ne moremo prnesti, prearediti nam pa ne postite, torej? Pozdravljeni! — Sv. Tomaž pri Ormožu: Dovolite nam, da še s tem nekoliko počakamo.

Vposlano.

Gospod J. E. Weizl, Maribor.

Z veseljem Vam naznanim, da sta moja puna — ki sta najbrže že bila bolana, ko sem ju kupila — z uporabo Vašega sredstva „Palma“, rešena. Ko že 3 dni nista ne jedla ne pila, sem jima vsakih 2 ur po 1 srednjo žlico od „Palma“ zalila. Kmalu sta začela sama zobati ter Palma piti, in v 14 dneh sta bila — kljub velikemu mrazu — ozdravljena. Za božič sicer ne bosta pripravna, a smelo ju smatram za dobro letoletno pečenko. Z dobro vestjo morem torej vsakemu posestniku perutnine Vaš res neprecenljiv preparat „Palma“ priporočati.

Z udanostjo
Maribor, 20. decembra 1907.
26. nov. 1908. — Prvo državno perutnino- in kuncerejsko društvo na Dunaju je vsled skozl več mescev s „Palma“ doseglih ugodnih preskusovinskih uspehov vpeljalo ta preparat v svoja velika društvena rejšča. 1000

Naznanilo.

Štajerski deželni zbor bo tudi v letu 1909 priredil viničarske tečaje, na katerih se bodo temeljito izobrazili predelavci in viničarji za ameriksanske nasade in sadononike. Ti tečaji se bodo vršili na: 1. deželni sadjarski in vinarški šoli v Mariboru, 2. deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. deželni viničarski šoli v Ljutomeru, 4. deželni viničarski šoli v Gornji Radgoni in 5. deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Tečaji se začnejo 15. februarja in končajo 1. decembra 1909. Sprejeto se bode v Mariboru 14, v Silberbergu 24, v Gornji Radgoni 16, v Ljutomeru 12, v Skalcah 12 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobijo v omenjenih zavodih prosto stanovanje, hrano, in mesečno 8 K plače.

Izobrazba na teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le toliko teoretična, kolikor je potrebno za predelavce in samostojne viničarje. Po skl-pu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji uporabi. — Za sprejem v enega teh tečajev morajo prosilci vložiti do 10. januarja 1909 prošnjo na deželni odbor. V prošnji je natanko navesti, v kateri kraj želi prosilec. Prošnji je priložiti: 1. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni, 2. navrstveno spričevalo od župniškega ura-a, 3. dokazilo, da je star 16 let, 4. odpustno spričevalo iz ljudske šole.

Pri vst pu se mora vsak zavesti od 15. februarja do 1. d cembra 1909 neprenehoma ostati v tečaju in kar se tiče izobrazbe ubogati vsa navodila deželnih strokovnjakov.

Gradec, 24. d. c. 1908.
1063 Od deželnega odbora štajerskega.

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znaunko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 24. decembra 1908.
Gradec 17 49 4 87 5
Dunaj 30 5 51 21 23

Volar, vajen poljakega dela in živinoreje, čez 30 let star, z dobrimi priporočili, se sprejme takoj v stalno službo za letno plačo 150 K v stolnem župnišču v Mariboru, stolni trg št. 20. 1064

Ženitna ponudba. Zelezniški uslužbenec se želi seznaniti z gospodično z nekaj pramoženja. Ponudbe pod šifro: „Zelezniški uslužbenec“ na uredništvo. 1054

Službo organista in cerkovnika želi takoj nastopiti izveštan Cecilijanec, dober krojač, zanesljivega obnašanja. Ako je treba, nastopi tudi tajništvo. Franc Roveredo organist Markt-Griffen Kärnten. 1050

2 žagarja in 1 kurjač (Heizer), se sprejme takoj na parno žago Žagarji morajo znati delati na (Kreiz gater) delo od kosa; plača dobra. Trezni imajo prednost. Več se dogovori pismeno. L. T. parna žaga Spod. Idrija (Kranjsko). 1061

Najboljše harmonike, glasne, po nizki cen! izdeluje Franc Bukšek, izdelovatelj harmonik na Bregu pri Ptujcu. 1049

V trgovino z mešanim blagom se sprejme deklica, z začetno plačo mesečno 7 K. Naslov v uredništvo. 1050

Samo dva dijaka

ali gospodični pod strogim nadzorstvom sprejme nadučiteljeva vdova. Naslov in pojasnila pr. Štajncec, vad. učitelj, Maribor. 1052

Orglavec in cerkovnik se sprejme na Zusau. 1051

Iščem kompanjona ali prodam, žago, mlin, kovadiljo, tovarno samokulnic, veliko vodno moč na lepem kraju, blizu kolodvora. Več pover uredništvo tega lista. 1042

Učence, dobrih starišev, več ob dejelnih jezikov, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Anton Pleterški, Kozje. 1046

Pošten fant, ki bi imel veselje se učiti kot Cecilijanski organist, in tudi mizarstvo, se takoj ob novem letu sprejme; zglasit se je treba pri Gregor Sobel, organist v Grebinji Markt-Griffen Koroško. 1045

V najem se daje z dnem 1. aprilom 1909 prostori za trgovino v trgu Mozirje, katerih najemnik je sedaj trgovec, Rudolf Pevec. Trgovina se nahaja v bližini farne cerkve in so tndi pogoji (najemniški) primerni. Pogoji zvezo se osebno pri posestnici Ani Stručan v Mozirju. 1043

Oglas. Na prodaj je na Slov. Koroškem gostilna pri farni cerkvi poleg žel. postaje ter premogokopa oddaljeno samo II. postaji od Celovca ter jezera. H gostilni pripada nekaj njiv, travnikov, in gozda. Hiša je enonadstropna, na novo zidana, h kateri pripada naravna prostorna klet v skalo, kar je najbolj pripravno za večjega vinar-gradnika ali vinskega trgovca. Kupci naj se blagovoljo obrniti na France Kamnikar, v Ljubljani, Soteska št. 4. 1016

Proda se novozičana hiša s 3 stanovanji in trgovino mešanega blaga. Obstoji iz gospodarskega posloplja, živinskega in treh svinjskih hlevov. Vrt. Pobrežje št. 215 pri Mariboru. 1013

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdovratnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz r-tinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protinovo in revmatično olje“. Mazanje ne hame nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pismem. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut 118 Bavarako. 861

Ruske galošne z zvezdo „Provodnik“, usujate gamšne, razne copate, dežnike, nogavice in rokavice, priporoča

P. Kostič

v Celju. 175 (1)

Soba s hrano išče mirna oseba za takoj ali nekaj pozneje; naslov na upravnistvo tega lista pod znakom „Soba“. 1086

Kolarški učence se takoj sprejme pri Jakob u Jurkovč, kolar Križovci pri Ljutomeru. 1029

Franjo Gnilšak, Sv. Barbara v Halozah nazoauja, da ima na prodaj podlago (ključice) za na suho cepiti riparie portalis. Cena po dogovoru. 1048

Lepo posestvo v večjem mestu Spod. Štajerske, z dobro idočo gostilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji proda. Kje, se izve v upravnistvu tega lista. 989

Uradne = zavitke

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Štampilje

iz kavlčka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

XXXXXXXXXXXX

Mnogo, mnogo 1,000.000 K

bi še samo v našem cesarstvu letno več prigosparili, ko bi se p. n. posestniki posluževali „Palma“, ki pospešuje opitanje vsakovrstnih perutnih in dojnih živali, jih obvaruje bolezni in ozdravi sigurno, če so belane za difterijo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakazano 6 v. več) prinese Palma z navodilom poštnine prosto; spod 4 K ni povzetja! Priporočam se L. E. Weizl, priprav. živ. živil, Maribor, Zofijin trg 3. Čez sto priznanj. Prospekt prosto. 1001

Na prodaj!!

Proda se v enem mestu na Spod. Štajerskem gostilna, zraven vrt, 6 oral. njiv in travnikov za 10.000 K 6000 K je treba plačati, družo ostane lahko vknjizeno. Naslov Martin Toplak, trgovec Sv. Martin pri Varberga. 1028

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 26 let, posredilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 8 K 80 v, dva lončica 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

Štefan Kaufmann

trgovina z železnino v Radgoni,

priporoča 998

peči,

štedilnike (Sparherd) in vsakovrstno posodo.